

บาทลี สำเนียงเสียงกาเมลัน Bali Gamelan music

ปฐมพงษ์ ธรรมลังกา^{1*}, พงษ์พิทยา สัพโส², และ กฤษณา วงศ์คำจันทร์²
Pathompong Thammalangka^{1*}, Pongpittaya Sapso², and Kritsada Wongkhamchan²

บทคัดย่อ

บาทลีเป็นเกาะที่มีวิถีการดำเนินชีวิตของชาวบ้านที่ปฏิบัติสืบทอดกันมายาวนานนับพัน ทั้งในด้านความเชื่อทางด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี สภาพแวดล้อมมีความสวยงาม สงบและร่มเย็น ในทุกๆที่จะมีสายน้ำไหลผ่าน ไม่ว่าจะในหมู่บ้านหรือระหว่างเมืองราวกับเสียงวงดนตรี กาเมลัน กำลังบรรเลงผ่านเสียงสายน้ำที่ไหลไปทั่วทุกผืนแผ่นดิน สร้างความชุ่มชื้นรื่นรม ทำให้แก่ผู้มาเยือน ประสบการณ์จากการเดินทางไปศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมดนตรี ณ เกาะบาทลี ประเทศอินโดนีเซีย โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์เชิงลึก บันทึก สังเกตการณ์ และค้นคว้าจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของดนตรีกาเมลัน

ดนตรีกาเมลัน (Gamelan Music) เป็นวงที่ประกอบด้วยเครื่องที่ทำด้วยโลหะชนิดต่างๆ ทั้งเหล็ก ทองเหลือง และสำริดเป็นหลัก การเล่นดนตรีกาเมลันเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอินโดนีเซีย ผู้บรรเลงในวงถ่ายทอดความสามัคคี เป็นหนึ่งเดียว ผ่านเสียงอันไพเราะ เสียงดนตรีกาเมลันจะได้ยินทั้งในโรงเรียน ในวัด ในวัง และสถานีวิทยุกระจายเสียง ราวกับสายน้ำที่ไหลจากที่หนึ่งสู่ที่อีกที่หนึ่ง สร้างความเย็นกายสบายใจให้กับผู้คนทั้งเมือง ต็มดั่งกับความผาสุกในชีวิต โอกาสที่จะบรรเลงก็แตกต่างกันไป มีทั้งบรรเลงในพิธีศักดิ์สิทธิ์ บรรเลงในงานรื่นเริง บรรเลงรับและส่งเจ้านาย บรรเลงประกอบการแสดงต่าง ๆ ชาวบาทลีเชื่อว่า พิธีกรรมหรืองานพบปะ ใดๆจะไม่สมบูรณ์หากไร้ดนตรีและลีลา

คำสำคัญ: กาเมลัน, สำเนียง, บาทลี

Received : 31 ตุลาคม 2565
Revised : 16 ธันวาคม 2565
Accepted : 19 ธันวาคม 2565

^{1*} นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, Doctor of Philosophy program students Department of Music Faculty of Fine and Applied Arts Khon Kaen University

²อาจารย์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, Lecturer, Doctor of Philosophy Program Department of Music Faculty of Fine and Applied Arts Khon Kaen University

*Corresponding author: skymanphrae7589@gmail.com

ABSTRACT

Bali is an island with thousands of traditional lifestyles of locals. Both in terms of religious beliefs, culture, traditions, the environment is beautiful. calm and peaceful Everywhere there will be a river flowing through it. Whether in the villages or between towns, like the sound of a band, Gamelan was playing through the sound of the river flowing across the land. create moisture make for visitors Experiences from traveling to study music culture in Bali, Indonesia By collecting data from interviews through in-depth interviews, recordings, observations, and research from relevant documents and sources. To present the uniqueness of Gamelan music.

Gamelan Music is a band consisting mainly of instruments made of various metals, including iron, brass and bronze. Playing gamelan music is an integral part of Indonesian society and life. The performers in the band convey unity. be one through a melodious voice Gamelan music can be heard in schools, temples, palaces and on radio stations. like a river flowing from place to place Create coolness and comfort for people in the whole city. Indulge in the well-being of life The chances of playing are different. There are both playing in sacred ceremonies. playing in a carnival play and send the boss Performing various performances, the Balinese believe that ceremonies or meetings Nothing would be complete without music and style.

Keywords: Bali, technique, Gamelan music

บทนำ

บาหลีเป็น 1 ใน 34 จังหวัดของประเทศอินโดนีเซีย เมืองสำคัญคือเต็นปาซาร์ พื้นที่ทั้งหมด 5,634.40 ตารางกิโลเมตร มีประชากรทั้งสิ้น 3,422,600 คน ความหนาแน่นของประชากร 607 คน/ตารางกิโลเมตร ภาษาที่ใช้คือภาษาอินโดนีเซียและภาษาบาหลีเชื้อชาติเป็นชาวบาหลีร้อยละ 89 ที่เหลือเป็นชาวชวาและอื่น ๆ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาฮินดูร้อยละ 93.18, ศาสนาอิสลามร้อยละ 4.79, ศาสนาคริสต์ร้อยละ 1.38, ศาสนาพุทธร้อยละ 0.64

ในอดีต สังคมบาหลีเป็นสังคมเกษตรกรรม เป็นแหล่งรายได้สำคัญของจังหวัด จนกระทั่งราวคริสต์ทศวรรษที่ 1970 การท่องเที่ยวเริ่มกลายเป็นแหล่งรายได้สำคัญ จนในปัจจุบันการท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้เดียวของจังหวัด ซึ่งมากพอที่ทำให้บาหลีกลายเป็นจังหวัดที่มั่งคั่งที่สุดจังหวัดหนึ่งของประเทศ ในปี 2003 เศรษฐกิจของบาหลีคิดเป็นภาคการท่องเที่ยวมากถึง 80% ของกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งหมด อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจของบาหลีซบเซาลงมากจากเหตุก่อการร้ายรุนแรงหลายครั้ง ในช่วงปี 2002 - 2005 หลังเหตุระเบิดในบาหลี พ.ศ. 2545 และเหตุระเบิดในบาหลี พ.ศ. 2548 บาหลีในปัจจุบันสามารถ

ฟื้นตัวและเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางสำคัญด้านการท่องเที่ยวของโลก ทางด้านวัฒนธรรมส่วนใหญ่ชาวบาหลีได้รับวัฒนธรรมจากอินเดียเป็นอันมาก เช่นศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาพุทธ รามายณะ ตลอดจนอักษร ภาษา ฯลฯ นั้นล้วนมาจากอินเดีย นำมารวมกับวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น และนำไปใช้อย่างแพร่หลาย

ปัจจุบัน บาหลี ได้รับการขนานนามว่า "อัญมณีแห่งมหาสมุทรอินเดีย" อยู่ทางทิศตะวันออกของเกาะชวาบาหลีเป็นเกาะเล็กๆ ที่มีความยาวจากหัวเกาะถึงท้ายเกาะประมาณ 150 กิโลเมตร อยู่ติดกับเกาะชวา มีประชากรประมาณ 3 ล้านคน บาหลีได้ฉายาว่าเกาะมรกต เพราะมีต้นไม้เขียวขจีไปทั้งเกาะ เนื่องจากได้รับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมไว้ดีเยี่ยม มีกฎหมายไม่ให้ปลูกสิ่งก่อสร้างที่เป็นสิ่งแปลกปลอมจากธรรมชาติ โดยอาคารที่สร้างจะสูงกว่า 15 เมตรไม่ได้ บาหลีเป็นตัวอย่างของแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการดูแลรักษาเอาไว้ให้คงอยู่ในสภาพเดิมมากที่สุด ธรรมชาติที่บริสุทธิ์เป็นเสน่ห์ของบาหลี ที่ทำให้นักท่องเที่ยวทั่วโลกอยากไปเยี่ยมชมความหลากหลายและมนต์เสน่ห์ของเกาะบาหลี ถูกขนานนามมากมายว่าเป็นเกาะแห่งพระเจ้าบ้าง เป็นจุดรุ่งอรุณของโลกบ้าง ทั้งหมดนี้เกิดจากความประทับใจของผู้ที่เคยไปเยือน

ลักษณะภูมิศาสตร์

บาหลีสื่อหนึ่งในจำนวนเกาะกว่าหมื่นเกาะของอินโดนีเซีย ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงของเกาะชวา ได้จากเส้นศูนย์สูตร 8 องศา มีฐานะเป็นรัฐ มีผู้ปกครองของตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นเกาะสุดท้ายทางฝั่งตะวันออกเฉียงที่สภาพแวดล้อมเป็นแบบป่าฝนของเอเชีย เนื่องจากเกาะอื่นที่อยู่ถัดจากบาหลิไปจะได้รับอิทธิพลและมีลักษณะสภาพแวดล้อมเป็นแบบออสเตรเลียและนิวกินีบาหลิเป็นเกาะเล็กๆ ที่มีพื้นที่เพียง 5,620 ตารางกิโลเมตร บริเวณที่กว้างที่สุดมีระยะทาง 140 กิโลเมตร และบริเวณที่ยาวที่สุดก็เพียง 80 กิโลเมตรเท่านั้น แต่ภูมิประเทศของบาหลิกลับมีความหลากหลายมาก พื้นที่ทางตอนกลางนั้นมีภูเขาไฟซึ่งเป็นจุดสูงสุดที่สุดของเกาะและยังคงคุกรุ่นอยู่คือภูเขาไฟกุนุงอาุง (Gunung Agung) มีความสูงถึง 3,142 เมตร นอกจากภูเขาสูงแล้วยังมีป่าอุดมสมบูรณ์ พร้อมกับหาดทรายขาวละเอียดทอดแนวยาวไปตามชายฝั่ง ทางตอนใต้เป็นแหล่งปลูกข้าวบนนาขั้นบันได และทางตอนเหนือปลูกกาแฟ เครื่องเทศ และต้นสลัก

ภาพที่ 1: แผนที่เกาะบาหลิ ประเทศอินโดนีเซีย
ที่มา : <https://www.klook.com/th/activity/800-private-car-charter-bali/>

ภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศของบาหลิเป็นแบบป่าฝนร้อนชื้น อุณหภูมิค่อนข้างคงที่คือประมาณ 26 องศาเซลเซียส และจะมีมรสุมประจำปีที่ทำให้เกิดลมและฝนในช่วงเดือนตุลาคมถึงมีนาคม ซึ่งอากาศบริเวณภูเขาจะเย็นกว่าอากาศบริเวณชายทะเลประมาณ 5 องศาเซลเซียส

ประชากร

บาหลิมีประชากรประมาณ 3,000,000 คนซึ่งดำรงชีวิต อยู่ด้วยกันแบบครอบครัวใหญ่และชุมชนใกล้ชิด มีความรักและห่วงใยกันในวันวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่โบราณดังจะเห็นได้จากการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ที่ถึงแม้จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามายังบาหลิ

ปีละนับล้านคน แต่วัฒนธรรมเดิมๆ ก็ยังคงอยู่ไม่เปลี่ยนแปลงทั้งการดำรงชีวิตแบบเรียบง่ายการทำกิจกรรม โดยเฉพาะการเพาะปลูกแบบขั้นบันได หรือ อาชีพหัตถกรรมต่างๆ คือ วิถีชีวิตที่ยังพบได้ทั่วไปในดินแดนแห่งนี้

ศาสนา

ศาสนาประจำของชาวบาหลิคือศาสนาฮินดูที่เรียกว่า ฮินดูธรรม (Hindu Dharma) ซึ่งได้รับอิทธิพลจากชวา เป็นการผสมผสานกันระหว่างศาสนาฮินดูแบบที่นับถือพระศิวะเป็นใหญ่ กับศาสนาพุทธซึ่งแพร่หลายเข้ามา ก่อนหน้า โดยหลักปฏิบัตินั้นได้มาจากปรัชญาอินเดีย ร่วมกับการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ตามความเชื่อท้องถิ่น การผสมผสานกันนี้เองทำให้ศาสนาฮินดูที่บาหลิแตกต่างจากฮินดูที่อินเดียไปมาก ชาวบาหลินั้นเชื่อในธรรมชาติน่ามีพลัง และเชื่อในจิตวิญญาณว่าทุกๆ สิ่งจะมีวิญญาณสิ่งสถิตย์อยู่ นอกจากนี้ยังมีความนับถือในบรรพบุรุษและวิญญาณของผู้ล่วงลับประชากรของอินโดนีเซียราว 95 เปอร์เซ็นต์นับถือศาสนาอิสลาม แต่ประชากรกว่า 90 เปอร์เซ็นต์นับถือศาสนาบาหลินับถือศาสนาฮินดู

ภาพที่ 2 : วัดเบซากิ (Basaki) สถานที่ประกอบพิธีกรรมของชาวบาหลิ
ที่มา : ปฐมพงษ์ ธรรมลังกา ถ่ายเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2562 ณ เกาะบาหลิ

กาเมลัน (Gamelan)

ดนตรีกาเมลัน (Gamelan Music) เป็นวัฒนธรรมของชาวบาหลี่ที่มีลักษณะโดดเด่นดำเนินมาอย่างยาวนานและเป็นศูนย์กลางทางศิลปะเจ็ดจรัสไปด้วยงานศิลป์ ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนกลางของเซียงเขาในอำเภอเกียญาร์ รัฐบาลได้สนับสนุนให้อุบุดเป็นเมืองแห่งศิลปะและวัฒนธรรมบาหลี่ ดนตรีและเพลงของอินโดนีเซียแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของตน ความคิดสร้างสรรค์ทางดนตรีท้องถิ่นเช่นเดียวกับสิ่งที่ตามมาคืออิทธิพลต่อดนตรีต่างประเทศที่มีรูปทรงฉากดนตรีร่วมสมัยของอินโดนีเซียและที่เป็นที่รู้จักของชาวโลก คือ ดนตรีกาเมลัน (Gamelan Music) เป็นวงที่ประกอบด้วยเครื่องที่ทำด้วยโลหะชนิดต่างๆ ทั้งเหล็ก ทองเหลือง และสำริดเป็นหลัก เครื่องตีในวงกาเมลันส่วนหนึ่งมีรูปร่างคล้ายฆ้องวงของไทย แต่มีขนาดใหญ่กว่าและมีชื่อเรียกต่างกันไป อีกส่วนหนึ่งมีลักษณะคล้ายกับระนาดเหล็กของไทย แตกต่างกันในจำนวนของลูกระนาดและลักษณะของรางที่นำมาใช้วางลูกระนาด การเล่นดนตรีกาเมลันเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอินโดนีเซีย เสียงดนตรีกาเมลันจะได้ยินทั้งในโรงเรียน ในวัด ในวัง และสถานีวิทยุกระจายเสียง โอกาสที่จะบรรเลงก็แตกต่างกันไป มีทั้งบรรเลงในพิธีศักดิ์สิทธิ์ บรรเลงในงานรื่นเริง บรรเลงรับและส่งเจ้านาย บรรเลงประกอบการแสดงต่าง ๆ

วงดนตรีกาเมลันในปัจจุบันผ่านพัฒนาการมาหลายยุคหลายสมัย จึงปรากฏเป็นขนาดวงดนตรีที่มีขนาดเครื่องดนตรีตั้งแต่ 5 ถึง 40 ชนิด กาเมลัน (Gamelan) มาจากภาษาชวา “กาเม็ล” ที่แปลว่า “ค้อน” เพราะเครื่องดนตรีส่วนใหญ่ในวงเป็นเครื่องตี เครื่องเคาะจำพวก ฆ้อง ระนาดโลหะ มีการเพิ่มเครื่องดนตรีชนิดอื่นเข้าไป เมื่อมันเริ่มแพร่หลายออกไปสู่พื้นที่อื่นๆ เช่น รีบบ์(Rebub) เป็นต้น ตอนที่กาเมลันข้ามทะเลมาจากชวา มาบาหลี่ ความลุ่มลึกเนิบซ้าก็เปลี่ยนเป็นความลึงโลดเร้าใจ กาเมลัน เป็นวงปีพาทย์ที่แสดงในทุกงาน ทั้งพิธีทางศาสนาและสังคม และชาวบาหลี่เชื่อว่า พิธีกรรมหรืองานพบปะใดๆจะไม่สมบูรณ์หากไร้ดนตรีและลีลา จากวงกาเมลันในการขับกล่อมเทพเจ้าและผู้คนที่ดื่มด่ำกับความผาสุกในชีวิต ดังนั้นทุกหมู่บ้านจึงมีกาเมลันอย่างน้อยหนึ่งชุดเสมอ และบ่อยๆที่เรามักจะเจอ กาเมลัน หลายวงเล่นประชันกันในงานสำคัญของวัดอุปการณดนตรีของวงกาเมลัน จะประกอบด้วยเครื่องดนตรีคล้ายระนาดทองแดงวางเรียงบนกล่องไม้ไผ่เพื่อทำให้เสียงกังวาน ฆ้องตุ่มเล็กๆ วางต่อเป็นแถวในโครง

ไม้ที่สลัดเสลาและปิดทองดงามมาก ช่วยรักษาจังหวะและช่วยประสานทั้งวงให้เป็นหนึ่งเดียว กลองคู่ ที่ตีด้วยมือเป็นตัวกำกับความเร็วและความดัง นอกจากนี้ อาจจะมี ฉิ่ง ฆ้อง และซอสองสาย นักดนตรีมักเป็นผู้ชายล้วนแต่เป็นผู้หญิงล้วนก็มี โดยชายและหญิงจะไม่เล่นดนตรีร่วมวงกัน

เครื่องดนตรีกาเมลัน (Gamelan Instruments)

ภาพที่ 3 : BONANG (โบนาง)

ที่มา : ปฐมพงษ์ ธรรมลังกา ถ่ายเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2562 ณ เกาะบาหลี่

ภาพที่ 4 : Ceng Ceng (แก๊ง แก๊ง)

ที่มา : ปฐมพงษ์ ธรรมลังกา ถ่ายเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2562 ณ เกาะบาหลี่

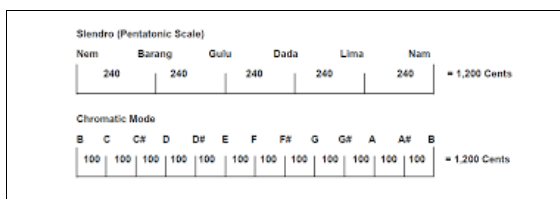
ระบบเสียงกาเมลัน (Gamelan Tuning Systems)

ระบบเสียงดนตรีของวงกาเมลัน (Gamelan) ประเทศอินโดนีเซีย มีลักษณะที่แตกต่างจากระบบเสียงดนตรีของตะวันตก เช่นเดียวกับลักษณะทางดนตรีของกลุ่มประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กล่าวคือการตั้งเสียงของดนตรี จะขึ้นอยู่กับกลุ่มวัฒนธรรมต่างๆ ที่จะสามารถแสดงเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเองได้จากเสียงโหมด (Mode) และบันไดเสียง (Scale) การตั้งเสียงให้เข้ากันมักเป็นอิทธิพลที่มาจากตระกูลของนักดนตรี กลุ่มช่างดนตรี หมู่บ้านกลุ่มชน ตลอดจนราชสำนักที่

สำคัญ ๆ เป็นหลัก นอกจากนี้ภาษาของแต่ละเชื้อชาติก็ยังส่งผลต่อระบบเสียงดนตรี ถึงแม้ว่าบางระบบเสียงดนตรีอาจคล้ายกันมาก แต่ในด้านความถี่แล้วแตกต่างกันออกไป โดยระบบเสียงดนตรีของอินโดนีเซีย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สเลนโดร (Slendro) และ เปล็อด (Pelog) (Terry Miller and Sean William, 1998: 656-657)

1. ระบบเสียงแบบสเลนโดร (Slendro) เป็นระบบเสียงที่มีความเก่าแก่ที่สุด โดยสันนิษฐานว่าน่าจะมีการเริ่มต้นใช้งานมาตั้งแต่ในสมัยศตวรรษที่ 6-7 ซึ่งพัฒนามาจากระบบ 3 เสียงเดิม โดยในหนึ่งช่วงเสียง (Octave) จะแบ่งออกเป็น 5 เสียง (Pentatonic Scale) โดยเสียงทุกเสียง เกือบจะมีระยะความห่างของเสียงเท่าๆ กันหมด เสียงที่เกิดขึ้นจะให้ความรู้สึกมีชีวิตชีวาและโดยปกติแล้วระบบเสียงแบบสเลนโดร (Slendro) นี้ จะใช้ประกอบการแสดงหนังตะลุงหรือหุ่นกระบอกในเรื่องรามายณะและมหากาพย์ที่เป็นส่วนใหญ่ โดยลักษณะของระบบเสียงแบบสเลนโดร (Slendro) จะมีลักษณะโครงสร้างของเสียงเมื่อเทียบกับระบบเสียงแบบโครมาติก (Chromatic) ของดนตรีตะวันตก ตามระบบการวัดแบบ Cent จะได้ ดังนี้

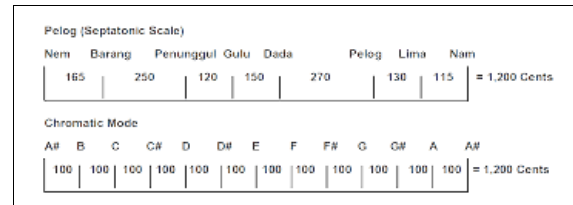
ภาพที่ 5 : ตารางเปรียบเทียบระบบเสียงสเลนโดร (Slendro) กับระบบเสียงโครมาติก (Chromatic)

ที่มา : [https://www.tci-](https://www.tci-thaijo.org/index.php/jica/article/download/10560/8/83806/)

[thaijo.org/index.php/jica/article/download/10560/8/83806/](https://www.tci-thaijo.org/index.php/jica/article/download/10560/8/83806/)

2. ระบบเสียงแบบเปล็อด (Pelog) คำว่า “เปล็อด” (Pelog) เป็นคำที่เพี้ยนมาจากคำว่า “เปล็ก” (Pelag) ซึ่งเป็นภาษาชาวตั้งเดิม หมายถึง ดีสวยงาม วิจิตร ใช้เรียกระบบเสียงที่พัฒนามาจากระบบสเลนโดร (Slendro) โดยมีการเริ่มใช้มาตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 12 โดยหนึ่งช่วงเสียง (Octave) แบ่งออกเป็น 7 เสียงย่อย เสียงที่เกิดขึ้นจะมีลักษณะคล้ายกับระบบเสียงไมเนอร์ (Minor) ของดนตรีตะวันตกโดยลักษณะของระบบเสียงเปล็อด

(Pelog) จะมีลักษณะโครงสร้างของเสียงเมื่อเทียบกับระบบเสียงแบบโครมาติก (Chromatic) ของดนตรีตะวันตก ตามระบบการวัดแบบ Cent จะได้ ดังนี้

ภาพที่ 6 : ตารางเปรียบเทียบระบบเสียงเปล็อด (Pelog) กับระบบเสียงโครมาติก (Chromatic)

ที่มา : [https://www.tci-](https://www.tci-thaijo.org/index.php/jica/article/download/10560/8/83806/)

[thaijo.org/index.php/jica/article/download/10560/8/83806/](https://www.tci-thaijo.org/index.php/jica/article/download/10560/8/83806/)

สรุป

ตลอดการเดินทางและจากการรวบรวมข้อมูลพบว่า ดนตรีกาเมลันจะมีอยู่แทบทุกหมู่บ้านเราจะได้ยินเสียงดนตรีกาเมลัน ซึ่งมีการบรรเลงทั้งในพิธีศักดิ์สิทธิ์ การบรรเลงประกอบการแสดง บรรเลงในงานรื่นเริง แม้กระทั่งการบรรเลงในพิธีกรรมงานศพ นั้นแสดงให้เห็นว่า กาเมลันมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของสังคมความเป็นอยู่ของชาวบาหลี

ดนตรีกาเมลัน (Gamelan Music) เป็นวงที่ประกอบด้วยเครื่องที่ทำด้วยโลหะชนิดต่างๆ ทั้งเหล็ก ทองเหลือง และสำริดเป็นหลัก การเล่นดนตรีกาเมลันเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอินโดนีเซีย ผู้บรรเลงในวงถ่ายทอดความสามัคคี เป็นหนึ่งเดียว ผ่านเสียงอันไพเราะ เสียงดนตรีกาเมลันจะได้ยินทั้งในโรงเรียน ในวัด ในวัง และสถานีวิทยุกระจ่ายเสียง ราวกับสายน้ำที่ไหลจากที่หนึ่งสู่ที่อีกที่หนึ่ง สร้างความเย็นกายสบายใจให้กับผู้คนทั้งเมือง ต็มดั่งกับความผาสุกในชีวิต โอกาสที่จะบรรเลงก็แตกต่างกันไป มีทั้งบรรเลงในพิธีศักดิ์สิทธิ์ บรรเลงในงานรื่นเริง บรรเลงรับและส่งเจ้านาย บรรเลงประกอบการแสดงต่าง ๆ ชาวบาหลีเชื่อว่า พิธีกรรมหรืองานพบปะใดๆจะไม่สมบูรณ์หากไร้ดนตรีและลีลา

เอกสารอ้างอิง

- ฉันทนา เอี่ยมสกุล. (2538). นาฏศิลป์อินโดนีเซีย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดวงกมล การไทย. (2559). วัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. ค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2562. จาก http://www.sac.or.th/databases/southeastasia/subject.php?c_id=3&sj_id=16
- ดวงจันทร์ อาภาวิชชุต์ม์ เจริญเมือง. (2547). เมืองยั่งยืนในเอเชีย: แนวคิดและประสบการณ์จากเมืองนาราและบาห์ลี. เชียงใหม่: ห้างหุ้นส่วนจำกัดเชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- พรศิริ ถนอมกุล. (2554). สายใยนาฏศิลป์ไทยกับนาฏศิลป์อินโดนีเซีย. ศิลปากร, 28-40.
- วราภรณ์ สำราญ และคณะ. (2558). วิถีแห่งเทพเจ้าของชาวบาห์ลี. ค้นเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2562. จาก <https://aseanstudies2015.wordpress.com>
- ศุภวรรณ . (2554). วิถีชาวบาห์ลี วิถีแห่งเทพเจ้า. ค้นเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2562. <http://oknation.nationtv.tv/blog/supawan/2011/09/14/entry-2>
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2528). บุษงาร้าไป. กรุงเทพมหานคร.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2525). ไปบาห์ลีแล้วมีงานบุญวิสาขะบนเกาะชวา. ศิลปวัฒนธรรม, 14-36.